

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

سدنی استرالیا ۰۸/۰۵/۲۰۲۲

داکتر عبدالواحد حیدری

MBBS(Sydney) FAFRM
Rehabilitation consultant

بسم الله الرحمن الرحيم

وضعیت وخیم مریضان مبتلا به سرطان در افغانستان و عدم موجودیت يك مرکز مجهز تداوی برای مریضان سرطان.

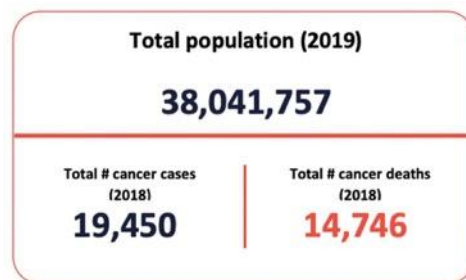
بنی آدم اعضای یکدیگرند که در آفرینش زیك گوهرند
چو عضوی به درد آورد روزگار دگر عضو را نماند قرار
تو کز محنت دیگران بی غمی نشاید که نامت نهند آدمی

افغانستان و مردم مظلوم آن بعد از ۴۳ سال جنگ، جنایت و تجاوز ابر قدرت های جهان تازه به صبح ازادی و صلح رسیده است گر چه هنوز دشمنان ما آرام نگرفته و دست از ادم کشی ما نگرفته اما دیگر صدا های طیارات جنگی اجنبی اطفال این وطن را از خواب آرام محرم نمی کنند. و نه هم مردم دهات و قره جات در نیم شب های از خانه شان به جبر و زور برای تلاشی بیرون می شوند.

جنگ و استعمال بمب های مملو به یورانیم در این چهار دهه اثرات نگهاری را بالای محیط زیست و مردم افغانستان گذاشته. بنده در سال ۲۰۱۷ ضمن احتجاج بر استعمال مادر بمب ها در افغانستان در افغان جرمن از تاثرات مواد هستوی و ازدیاد امراض سرطانی را یاد آور شدم انهم به اساس ثبوت ازدیاد مواد ذروی در ادرار باشندگان نگرهار و کابل نوشتم که به اندازه اضافه از ۴۰۰٪-۲۰۰۰٪ را نشان می داد- (تحقیق پروفیسور Niloufer). نتیجه این تحقیق ازدیاد امراض سرطانی از ۱۱ در صد هزار به ۱۱۶ در صد هزار نفر را وضاحت داده. امروز افغانستان در پایینترین نتایج سلامتی را در دنیا می باشد.

در ۲۰ سال گذشته در وزارت صحت عامه ۳۰۰ مشاور غربی موجود بود که معاش شان از تمام بودجه ان وزارت افزایش داشت.

در افغانستان در حال حاضر سه شفاخانه از جمله شفاخانه جمهوریت در کابل دارای ۶۲ بستر، شفاخانه مزار شریف دارای ۱۵ بستر و شفاخانه هرات دارای ۱۵ بستر می باشد. تمام پرسونل این مراکز به ۹۹ نفر می رسد. در سال ۲۰۱۹ نفوس افغانستان ۳۸،۰۴۱،۷۵۷ تخمین شده که در ان ۱۹،۴۵۰ تعداد ان مبتلا به مرض سرطان بوده و از جمله ۱۴۷۴۶ ان فوت کرده. یعنی نزدیک ۷۵٪ انها جان خود را از دست داده اند.

د پانو شمیره: له 1 تر 4

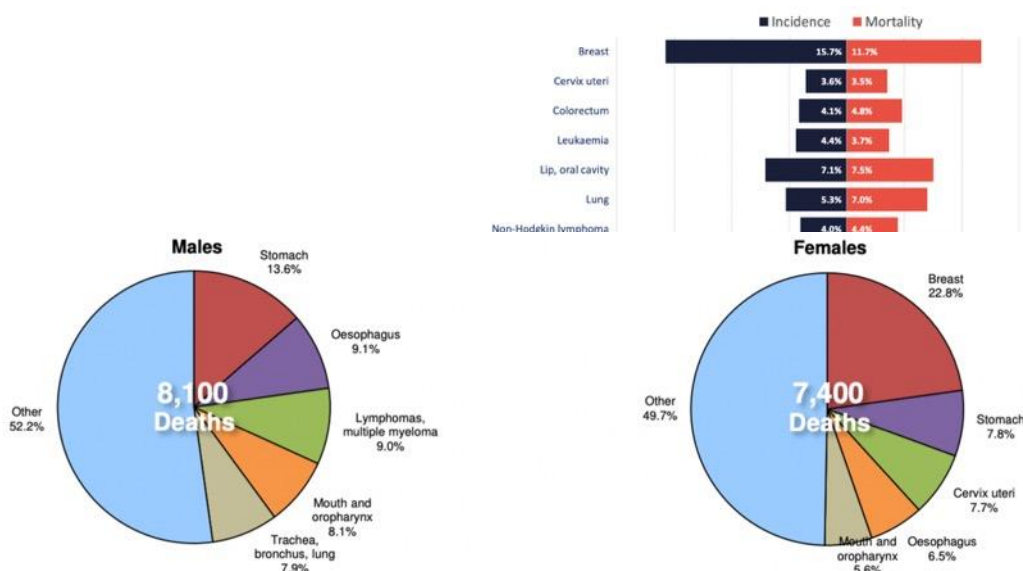
افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لېکنيزې بنې پاڼوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

زیادتر تعداد امراض سرطانی را سرطان ثدیبه تشکیل می دهد که قربانیان ان زنان می باشند، سرطان معده و مری در قدم دوم و سوم قرار دارند. در جدول های ذیل ارقام WHO را که در سال در ۲۰۱۴ جمع اوری شده تعداد فوت شده گان را نشان می دهد.

ارقام تازه تعداد مریضان مبتلا به سرطان ثدیبه را سالانه در حدود ۷۰۰۰۰ مریض تخمین کرده که ۷۰٪ انها فوت می کنند در حالیکه در استرالیا ۷۰٪ انها از ۵ سال زیادتر زندگی می کنند.

در شفاخانه جمهوریت در کابل فعلاً مریض باید یکماه انتظار بکشد که بستر شود که این وخامت مرض را زیادتر می کند. در این شفاخانه تنها یک مرکز endoscopy موجود است MRI, Ultrasound, CT scan, PET scan اصلاً وجود ندارد.

دیارتمنت Pathology تنها یک میکروسکوب داشت. ماشین های پتالوژی که بنام کمک ها به شفاخانه فرستاده شده بود اکثریت نسبت کمبود پرزه جات و عدم موجودیت نفر فنی یا انجینیر طبی قابل استفاده نبودند. در تمام مرکز سرطان شفاخانه جمهوریت یک جراح موجود بود این انسان شریف و فداکار باید به تمام مریضان می رسید و ماه ها معاش هم نگرفته بود.

از تداوی شعایی در افغانستان در ۴۳ سال خبری نیست با وجود که ما در سال ۱۳۵۴ در زمان شهید محمد داود مرکز کوبالت ۶۰ اولین بار در نزدیک شفاخانه علی اباد فعال شده بود امروز به غیر تعمیر دیگر اثری از ان مرکز وجود ندارد. Cobalt60 و ماشین انرا عساکر امریکایی با خود در دو سال اول اشغال زیر نام خطر مواد ذروی به امریکا انتقال داده است .

در حالیکه مدت ها است که بدیل ماشین های کو بالت ۶۰ یعنی استفاده از انرژی برق برای تداوی سرطان موجود بوده . اما کجا بود وجدان بیدار و کجا بود حس انسانیت در این ۴۳ سال؟

فعلاً در شفاخانه جمهوریت از ۲۸ قلم ادویه تداوی سرطان تنها ۴ قلم ان موجود است. ۹۰٪ مصارف تداوی مریضان سرطان در چهار دهه توسط مریضان و اقارب شان پرداخته می شد. حتی شفاخانه لباس مریض را هم تهیه کرده نمی توانست.

تنها ۲۰٪ مریضان چانس بستر شدن دارند باقی مریضان باید به پاکستان و هند و ترکیه سفر کنند. ۹۰٪ افغانان از راه ترخم به پشاور و لاهور برای تداوی با وجود مشکلات سرحد، روز ها و هفته ها زیر گرما شدید در زنبیل ها در انتظار اجازه عبور می باشند. در سرحد ترخم عساکر پاکستانی تنها به مریضان که حالت شان خوب نباشد با وجود ویزه و پاسپورت اجازه عبور داده می شود. ناگفته نماند که گرفتن ویزه پاکستان یک مشکل دیگر است دست های ناپاک دزدان سابق هنوز کاملاً قطع نشده و از قربانیان مریضان و اقارب شان هنوز در گرفتن ویزه پاکستان پول می گیرند.

چه باید کرد و از کجا شروع نمود ؟ و مشکل ما در کجا است؟

اول_ نبود متخصصین تداوی سرطان یا Oncologist در ظرف ۴۳ سال هیچ کوششی نشده که ما متخصص oncologist تربیه کنیم.

دوم_ نبود متخصصین تداوی شعایی یا Radiation Oncologist

سوم_ نبود متخصصین پتالوژی Pathology و انجینیر طب شعایی

چارم_ نبود ماشین های Ultrasound, CT Scan, MRI, Pet Scan, radiation machine

پنجم_ نبود ادویه تداوی امراض سرطان

ششم_ نبود Psychologist و physiotherapist

د پانوی شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په څير و لولئ

چه باید کرد؟

- ۱_ تربیه متخصصین
- ۲_ خریداری و یا تهیه ماشین های تشخیصی
- ۳_ خریداری و یا تهیه ماشین تداوی شعاعی
- ۴_ تهیه ادویه امراض سرطانی

افغانان سالانه سه صد میلیون دالر در خارج از افغانستان برای تداوی مصروف می کنند. مصرف تداوی مرض سرطان برای هر مریض سرطان تا حدود ۱۰۰۰۰ دالر در پاکستان و ایران تمام می شود.

امکانات

در حال در خود ۶ داکتر غیر متخصص در تداوی مرض سرطان در شفاخانه جمهوریت مصروف کار اند. جراحان افغانستان با تجربه زیاد جنگ مشکل جراحی را تا حدی زیاد حل نموده اند. اما مشکل پرداخت معاشات موجود است. شفاخانه هزار بستر در جلال اباد که کار تعمیر آن ۷۰٪ تمام شده به کمک عربستان سعودی، شفاخانه جمهوریت، تعمیر شفاخانه بنام آغا خان در نزدیک علی اباد و شفاخانه های هرات، مزار شریف و قندهار قابل استفاده بوده اما بدون امکانات تشخیص و تداوی.

راه حل :

- تربیه دوکتوران متخصص در افغانستان توسط متخصصین oncology و radiation oncology و pathology خارجی با استفاده از Video conferencing
- تربیه دوکتوران در خارج از کشور
- تربیه انجینیران طبی افغانی توسط physcists های خارجی یا در داخل و یا خارج افغانستان.
- خریداری ماشین الات تشخیصی و تداوی.
- خریداری ادویه امراض سرطانی و باقی سامان الات طبی.
- معاشات برای دوکتوران، نرس ها، انجینیران و باقی اعضای شفاخانه.

مصارف:

به اساس تخمین که با متخصصین oncology استرالیا داشتم مصارف يك مرکز مجهز تداوی سرطان به زیادت ۲۵ میلیون دالر ضرورت دارد.

چه انجام شده:

- با ملاقات های که با دوکتوران oncology داشتم انها حاضر اند هر کدام شان ماهانه يك ساعت از طریق Zoom در تربیه دوکتوران افغان کمک نمایند. حتی بعضی مخصصین حاضر اند به افغانستان با وجود تحریم های سیاسی سفر کنند.
- با ملاقات های که با مراکز تداوی سرطان استرالیا داشتم امکانات تربیه متخصصین افغان در استرالیا موجود است (انشاءالله)
- با ملاقات های که با مقامات و زرات صحت افغانستان داشتم. انها حاضر به همکاری اند و از هر کمک افغانان خارج استقبال می کنند.
- ایجاد آگاهی ارقام امراض سرطانی و تلفات ان در افغانستان و مشکل نبود مرکز تداوی و حالت وخیم مریضان سرطان در داخل افغانستان.
- ایجاد آگاهی ضرورت به اقدام برای تهیه مرکز تداوی امراض سرطانی در داخل افغانستان.
- ایجاد آگاهی برای جالب کمک های خارجی.
- مذاکرات با وزارت صحت دولت افغانستان تا در تشکیل يك مرکز تداوی سرطان.
- تعیین يك گروه متخصصین افغان در خارج از افغانستان.
- ایجاد يك حساب بانکی در داخل و خارج افغانستان که زیر نظارت مستقیم ICRC، Red crescent و وزارت صحت عامه افغانستان باشد.

پیش بینی.

- تا سه سال آینده انشاءالله يك مرکز مجهز تداوی سرطان ساخته خواهد شد.
- مصارف تداوی امراض سرطانی تا ۵۰٪ پایین آورده خواهد شد البته به مقایسه مصارف فعلی در پاکستان و ایران.

د پانوی شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

. ضرورت به سفر به خارج برای تداوی کمتر خواهد بود.
. عزت مردم افغانستان در افغانستان است و این هدف تشکیل این مرکز خواهد بود.
. ۳۰۰ میلیون دالر سالانه از افغانستان خارج نخواهد شد و این پول برای افغانان در افغانستان سرمایه گذاری خواهد شد. ومن
الله توفیق

د پانوی شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ